

Torstai 15. syyskuuta 2016

P8_TA(2016)0351

Zimbabwe

Euroopan parlamentin päätöslauselma 15. syyskuuta 2016 Zimbabwesta (2016/2882(RSP))

(2018/C 204/16)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Zimbabwesta,
 - ottaa huomioon 12. heinäkuuta 2016 annetun EU:n paikallisen julkilausuman väkivaltaisuuksista,
 - ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2016 annetun EU:n paikallisen julkilausuman Itai Dzamaran sieppauksesta,
 - ottaa huomioon Zimbabween kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2011/101/YUTP muuttamisesta 15. helmikuuta 2016 annetun neuvoston päätöksen 2016/220/YUTP ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon poliittisen kokonaissopimuksen, jonka kolme tärkeintä puoluetta ZANU PF, MDC-T ja MDC allekirjoittivat vuonna 2008,
 - ottaa huomioon kesäkuussa 1981 julkaistun Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjan, jonka Zimbabwe on ratifioinut,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen vuodelta 1948,
 - ottaa huomioon Zimbabwen perustuslain,
 - ottaa huomioon Cotonoun sopimuksen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Zimbabwen kansa on kärsinyt vuosikausia presidentti Robert Mugaben johtamasta autoritaarisesta hallinnosta, joka pitää valtaa korruption, väkivallan, vilpillisten vaalien ja raa'an turvallisuuskoneiston avulla; ottaa huomioon, että Zimbabwen kansa ei ole kokenut vuosikymmeniin aitoa vapautta, joten monet alle 30-vuotiaat tuntevat ainoastaan elämän köyhyydessä ja väkivaltaisen sorron;
- B. ottaa huomioon, että tyytymättömyys on jälleen kasvussa kriisiin ajautuneessa Zimbabwessa, jossa vallitsee käteisen rahan puute, laajalle levinnyt työttömyys ja valtiollinen korruptio ja jossa viranomaiset pyrkivät tukahduttamaan sananvapautta ja poliittista oppositiota; ottaa huomioon, että useat ryhmät ovat jo asemoimassa itseään Mugaben jälkeiseen aikaan;
- C. toteaa, että kokoomushallituksen hajottua vuonna 2013 Tendai Bitin työ talouden vakauttamiseksi ja valtion tulojen lisäämiseksi valui hukkaan, kun maassa palattiin klientelismiin ja kleptokratiaan perustuvaan järjestelmään ja pelon valtaan; ottaa huomioon, että Zimbabwe on nyt parhaillaan historiansa pahimmassa talouskriisissä vuoden 2008 hyperinflaation jälkeen ja että hallitus on tosiasiallisesti vararikossa;
- D. ottaa huomioon, että toukokuun 2016 jälkeen tuhannet mielenosoittajat – epävirallisen kaupan parissa työskentelevät, työttömät nuoret ja ammattitaitoiset henkilöt – ovat lähteneet kaduille useissa kaupungeissa kaikkialla Zimbabwessa vastalauseena työpaikkojen menetyksille, joukkotyöttömyydelle ja hallituksen kyvyttömyydelle täyttää kansan taloudelliset perusodotukset, joihin kuuluvat työllistävät työmarkkinat, ajoissa palkkansa saavat julkisen alan työntekijät, luotettava ja vakaa valuutta ja kohtuullinen hintajärjestelmä; ottaa huomioon, että ainoastaan armeijan palkat maksetaan säännöllisesti ja arvonsa säilyttävällä valuutalla;

⁽¹⁾ EUVL L 40, 17.2.2016, s. 11.

Torstai 15. syyskuuta 2016

- E. ottaa huomioon, että pastori Evan Mawariren johtama protestiliike, jonka aihetunniste on #Thisflag, on saanut tukea kirkoilta ja keskiluokasta, jolla on tähän asti ollut taipumus välttää katupolitiikointia;
- F. ottaa huomioon, että 6. heinäkuuta 2016 #Thisflag kehotti yhtymään kansalliseen pysy poissa -päivään protestina hallituksen toimettomuudelle korruption, rankaisemattomuuden ja köyhyyden ongelmien suhteen; ottaa huomioon, että tämän seurauksena useimmat pääkaupungin myymälät ja yritykset suljettiin ja se johti viranomaisten vakaviin tukahduttamistoimiin;
- G. ottaa huomioon, että heinäkuiseen pysy poissa -päivään yhdistetyn yhteiskunnallisen liikkeen #Tajamukan johtaja Promise Mkwanzzi, joka oli pidätetty syytettynä julkisesta väkivaltaan yllyttämisestä, on vapautettu takuuta vastaan; ottaa huomioon, että toinen #Tajamuka-liikkeen aktivisti Linda Masarira pidätettiin heinäkuun 2016 mielenosoitusten aikana ja on edelleen pidätettynä;
- H. ottaa huomioon, että monia mielenosoituksia järjestetään nyt sosiaalisen median kautta ja Zimbabwen viranomaiset ovat estäneet internetiin pääsyn ja WhatsApp -tekstiviestit protestien häiritsemiseksi;
- I. ottaa huomioon, että satoja ihmisiä on pidätetty mielenosoitusten yhteydessä; ottaa huomioon, että 26. elokuuta 2016 maan pääkaupungissa Hararessa oli verisiä yhteenottoja, kun poliisi jätti noudattamatta tuomioistuimen määräystä ja mukiloit tuhansia mielenosoittajia, jotka olivat kansallisen vaaliuudistusohjelman (NERA) puitteissa vastustamassa ennen vuoden 2018 innolla odotettuja valtakunnallisia vaaleja tehtäviä vaaliuudistuksia; ottaa huomioon, että useita pidätettyjä on edelleen vangittuina ja monien tarkkaa olinpaikkaa ei tiedetä;
- J. ottaa huomioon, että presidentti Mugabe on ollut vallassa vuonna 1980 tapahtuneesta itsenäistymisestä lähtien ja on ehdolla uudelleenvalintaa varten ja että useat hallituksen jäsenet ovat tuominneet kehotukset vaaliuudistukseen ennen vuonna 2018 pidettäviä vaaleja;
- K. ottaa huomioon, että itsenäisyystaistelun veteraanit, jotka aiemmin olivat Mugaben läheisiä liittolaisia hallitsevassa puolueessa, boikotoivat hänen 8. elokuuta 2016 pitämäänsä puhetta ja tuomitsivat hänen diktatorisen toimintansa ja kyvyttömyytensä ratkaista maata vuodesta 2000 lähtien vaivaavaa vakavaa taloudellista kriisiä; ottaa huomioon, että presidentti piti tätä boikotointia petturuutena ja vastatoimena pidätytti kolme veteraanien riippumattoman kansallisen yhdistyksen jäsentä;
- L. ottaa huomioon, että 2. syyskuuta 2016 poliisi kielsi säädöksen 101 A nojalla kaikki mielenosoitukset Hararen keskustassa muutamaa tuntia ennen kuin 18 puolueen oli määrä järjestää suurmielenosoitus pääkaupungissa;
- M. ottaa huomioon, että korkein oikeus keskeytti tämän kiellon noudattamisen 7. syyskuuta 2016 seitsemän päivän ajaksi ja että päätös tehtiin vain muutamaa päivää sen jälkeen, kun presidentti Mugabe oli puuttunut oikeuslaitoksen riippumattomuuteen ryöpyttämällä Zimbabwen tuomareita "holtittomista" päätöksistä, joilla sallitaan mielenosoitukset häntä vastaan;
- N. toteaa, että Zimbabwen ihmisoikeuskomissio on todennut, että elintarvikeapua kuivuudesta kärsivien nälkäänäkevien kyläläisten auttamiseksi on jaettu koko maassa puoluepoliittisen perusteiden ja ZANU PF -puolueen virkailijain avulla evänneet elintarvikeavun oppositioapuolueiden kannattajilta; ottaa huomioon, että Zimbabwen hallitus julisti maahan hätätilan helmikuussa 2016 ja arvioi, että tammikuuhun 2017 mennessä noin 4,5 miljoonaa henkilöä tarvitsee elintarvikeapua ja että jopa puolta maaseudun väestöstä uhkaa nälänhätä;
- O. ottaa huomioon, että 9. maaliskuuta 2016 oli ihmisoikeuksien puolustajan Itai Dzamaran sieppauksen ensimmäinen vuosipäivä; ottaa huomioon, että korkein oikeus määräsi hallitusta etsimään Dzamaran ja raportoimaan edistymisestä tuomioistuimelle kahden viikon välein, kunnes hänen olinpaikkansa on määritetty;

Torstai 15. syyskuuta 2016

- P. ottaa huomioon, että Zimbabwe on allekirjoittanut Cotonoun sopimuksen, jonka 96 artiklassa määrätään, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen on EU:n ja AKT-maiden välisen yhteistyön olennainen osa;
- Q. katsoo, että helmikuussa 2016 joitakin Zimbabwen hallitukseen kohdistettuja EU:n rajoittavia toimenpiteitä jatkettiin 20. helmikuuta 2017 saakka; ottaa huomioon, että varojen jäädyttämistä ja matkustuskieltoja sovelletaan edelleen presidentti Mugabeen, Grace Mugabeen ja Zimbabwe Defence Industries -ryhmittymään; ottaa huomioon, että asevientikielto pysyy edelleen voimassa ja että EU oli aiemmin poistanut rajoitukset 78 henkilöltä ja 8 yhteisöltä;
- R. katsoo, että 11. Euroopan kehitysrahaston puitteissa Zimbabwen maaohjelmaan on varattu 234 miljoonaa euroa kaudeksi 2014–2020 ja tuki kohdennetaan kolmeen keskeiseen alaan eli terveydenhuoltoon, maatalouteen pohjautuvan talouskehitykseen sekä hallintotapaan ja instituutioiden kehittämiseen;
1. ilmaisee vakavan huolensa mielenosoittajiin kohdistuvan väkivallan lisääntymisestä Zimbabwessa viime kuukausien aikana; panee huolestuneena merkille äskettäin ilmoitetun kuukauden kestävästi mielenosoituskiiillon; kehottaa Zimbabwen hallitusta ja kaikkia osapuolia kunnioittamaan oikeutta osoittaa rauhanomaisesti mieltään todellisista huolenaiheista ja vaatii Zimbabwen viranomaisia tutkimaan väitteet liiallisesta voimankäytöstä ja muista ihmisoikeusrikkomuksista, joihin Zimbabwen poliisivoimiin kuuluvat henkilöt ovat syyllistyneet, ja saattamaan heidät vastuuseen;
 2. on huolissaan siitä, että ihmisoikeuksien puolustajien sekä rauhanomaisiin ja laillisiin mielenosoituksiin osallistuneiden henkilöiden mielivaltaiset pidätykset ovat lisääntyneet, ja vaatii oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista ja perustuslain noudattamista;
 3. kehottaa Zimbabwen viranomaisia vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit;
 4. tuomitsee presidentti Mugaben äskettäiset lausunnot, joissa hän hyökkäsi Zimbabwen oikeuslaitosta vastaan, ja kehottaa Zimbabwen viranomaisia olemaan puuttumatta oikeuslaitoksen riippumattomuuteen;
 5. muistuttaa, että poliittisen kokonaissopimuksen nojalla Zimbabwe on sitoutunut varmistamaan, että sekä sen lainsäädäntö että sen menettelyt ja käytännöt ovat kansainvälisten ihmisoikeusperiaatteiden ja kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön mukaisia, kokoontumis-, yhdyntymis- ja ilmaisunvapaus mukaan luettuina;
 6. kiinnittää huomiota monien naisten erityiseen ahdinkoon Zimbabwessa ja tarpeeseen kunnioittaa naisten oikeuksia;
 7. katsoo, että neuvoston ja komission olisi arvioitava huolellisesti joidenkin rajoittavien toimenpiteiden uudelleen asettamisen mielekkyyttä, ja samalla täsmennettävä, että ne poistetaan ja apupaketti on saatavilla heti kun Zimbabwe on selvästi matkalla kohti demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, ja tehtävä selväksi, että apua annettaisiin erityisesti vapaiden ja tasapuolisten vaalien sekä poliisivoimien uudistamisen tukemiseen;
 8. kehottaa rauhanomaiseen vallansiirtoon, joka perustuu vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin, oikeusvaltioperiaatteeseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, jotta voidaan kehittää vapaa, vauras ja moniarvoinen demokratia;
 9. tuomitsee voimakkaasti elintarvikeavun estämisen poliittisen hyödyn tavoittelemiseksi; ilmaisee huolensa kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat haitata maataloustuotantoa, ja kehottaa ryhtymään toimiin elintarviketurvan parantamiseksi;
 10. ilmaisee jatkuvan huolensa Itai Dzamaran sieppauksesta; vaatii, että habeas corpus -menettelyä kunnioitetaan ja että hänen sieppauksestaan vastuussa olevat joutuvat oikeuden eteen;
 11. vaatii EU:ta varmistamaan, että Zimbabwelle maaohjelman puitteissa annettava rahoitus todella kohdistetaan niille aloille, joille se on tarkoitettu, ja kehottaa Zimbabwen hallitusta antamaan komissiolle esteettömän pääsyn EU:n rahoittamiin hankkeisiin ja ottamaan avoimemmin vastaan teknistä apua yhteisesti sovitussa hankkeissa ja ohjelmissa;

Torstai 15. syyskuuta 2016

12. korostaa, että EU:n on käynnistettävä poliittinen vuoropuhelu Zimbabwe viranomaisten kanssa Cotonoun sopimuksen 8 ja 96 artiklojen mukaisesti vahvistamalla siten, että EU on sitoutunut tukemaan paikallista väestöä;
 13. kehottaa eteläisen Afrikan kehitysyhteisöä (SADC) ja Kansainyhteisöä käynnistämään uudelleen toimet Zimbabwe auttamiseksi takaisin demokratian tielle;
 14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, Zimbabwe hallitukselle ja parlamentille, Eteläisen Afrikan kehitysyhteisöön kuuluvien maiden hallituksille, Afrikan unionille, yleisafrikkalaiselle parlamentille, AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaariselle edustajakoukselle ja Kansainyhteisön pääsihteerille.
-